

Souborný katalog ČR v roce 2011

Stručné zhodnocení VISK9 část I

V roce 2011 byl Souborný katalog ČR budován a uživatelům zpřístupňován v systému Aleph 500. Byly upraveny interaktivní formuláře pro bázi ADR a SKC, které jsou hojně využívány. Celkem byly k 31.12.2011 47.355x využity pro přidání nebo opravu a údaje o odběru dokumentu, 10.584x k odmazání informace o vlastnictví dokumentu a 543x k uložení informace o digitalizaci. Jejich prostřednictvím bylo zasláno správci Souborného katalogu ČR 3469 zpráv upozorňujících na nedostatky v záznamech uložených v Souborném katalogu ČR nebo na duplicitu popř. multiplicitu v katalogu. Od roku 2011 může i žadatel o novou siglu vyplnit svůj požadavek přímo z webu SK ČR prostřednictvím formuláře. (<http://www.CASLIN.cz/adresar/ploneformmailer.2011-09-26.7163215957/>)

V průběhu roku 2011 byly zpřísněny kontroly související s předimportním zpracováním dat. Od počátku roku 2011 jsou zasílány knihovnám informace v případě fatálních chyb vedoucích k nepřijetí celé zaslané dávky automaticky (do konce roku 2010 musel zasílat správce SK ČR tyto zprávy ručně). Dále byly zdokonalovány deduplikační klíče, dalšími úpravami prošel deduplikační modul a upraveny byly statistické výstupy. Byl vytvořen další klíč využívající čísla ČNB, který zabrání slučování záznamů na díla, která vyšla ve stejném roce opakovaně a mají všechny ostatní klíčové údaje shodné. V souvislosti s přidělováním čísla ČNB nabízí SK ČR knihovnám každý týden pro potřeby doplnění tohoto čísla do lokálníchází na ftp v adresáři download aktualizované soubory, které obsahují převodník mezi číslem ČNB a identifikačním číslem v lokální databázi pro každou siglu. Soubory odrážejí aktuální stav v bázi ČNB. V rámci zlepšování služeb uživatelům bylo cca 8900 dalších záznamů monografií, speciálních druhů dokumentů a seriálů obohaceno připojením digitálních kopií do záznamů. (Nyní je propojeno s digitálními kopiemi celkem 26.710 záznamů.) Nadále jsou k záznamům v SK ČR připojovány virtuálně obálky knih (pokud jsou dostupné na „Obálkovém serveru“) a záznamy jsou propojovány s údaji dostupnými na Google Book Search. Dále jsou připojovány k záznamům obsahy dokumentů, k 43.650 záznamům je připojen obsah z toc.nkp.cz, k 13.793 záznamům je připojen obsah z jiného zdroje (např. <http://www.loc.gov>, <http://web.flu.cas.cz> atd.). V záznamech v SK ČR přibyla možnost zobrazit citaci dokumentu a možnost zobrazit dodávající knihovny na mapě.

Během roku 2011 bylo ručně deduplikováno 19.818 titulů, z toho bylo 904 seriálů. Od února 2008 se statisticky sleduje i počet záznamů smazaných při ruční deduplikaci záznamů – celkově bylo v roce 2011 smazáno 34.400 duplicitních záznamů.

Pomocí programu globálních oprav pro napojení záhlaví v záznamech Souborného katalogu na bázi Národních autorit bylo vytvořeno 28.839 propojení. V rámci harmonizace přístupových souborů Souborného katalogu ČR s bázi Národních autorit bylo napojeno celkem 53.286 záznamů.

K 31.12.2011 obsahovala báze Souborného katalogu ČR **4.775. 992** záznamů (což je víc o cca půl milionu záznamů než v roce 2010). Z toho **149.600 seriálů, 95.000 starých tisků, 259.800 speciálních druhů dokumentů**). SK ČR je přístupný na adrese <http://skc.nkp.cz/> a bližší informace o něm na adrese <http://www.CASLIN.cz/>. Webové stránky SK ČR navštívilo v roce 2011 průměrně 41.800 uživatelů měsíčně, což je cca o 5000 uživatelů měsíčně více než v roce 2010 (<http://www.CASLIN.cz/pro-uzivatele/statistika-navstevnosti-stranek-souborneho-katalogu-cr/>).

V SK ČR mají běžní uživatelé možnost pohodlně a spolehlivě vyhledávat záznamy a z vyhledaných záznamů se propojit:

- do báze národních autorit (např. pro ověření autoritní podoby původce díla), což podstatně přispělo ke zvýšení využívání souborů národních autorit a tím i k zúročení jak finančních prostředků, tak práce, která je do budování této báze vkládána
- do báze Adresáře knihoven a informačních institucí (pro ověření adresy odběratele)
- do výpůjčního systému jednotlivých vlastníků dokumentů, pokud knihovna dodala příslušný link do své báze (pro ověření aktuálního stavu exempláře, popř. jeho objednání)
- k digitální kopii dokumentu, pokud byla vytvořena v rámci projektu Kramerius; nebo k plnému textu dokumentu, nebo jeho části, pokud je volně dostupný na Google Book Search, popřípadě k dalším souvisejícím informacím.
- v SK ČR se též zobrazuje obálka dokumentu, pokud je dostupná na „Obálkovém serveru“ (<http://www.obalkyknih.cz/>) a obsah dokumentu
- běžně je využívána možnost přebírat záznamy ze Souborného katalogu ČR prostřednictvím protokolu Z 39.50. Knihovny mají též možnost stahovat soubory záznamů, ke kterým je připojena jejich sigla (v poli 910a) i přes webové rozhraní.
- **nově mají uživatelé možnost zobrazit si knihovny, v jejichž vlastnictví je hledaný dokument, na mapě a zobrazit si citaci nalezeného dokumentu /nebo dokumentů)**

V bázi SK ČR

- je 2.902.132 vazeb na autoritní záznamy
- jsou všechny sigly uvedené v záznamech propojeny sází ADR
- 286 knihoven umožňuje propojení do svých lokálních katalogů (celkem existuje 9.434.266 linků do lokálních katalogů přispívajících knihoven
- interaktivní formulář pro on-line aktualizaci údajů o odběru využívá 295 knihoven
- je objednávku MVS přes SK ČR ochotno přijímat 264 knihoven (celkem je zapojeno 373 knihoven / 351 má možnost službu využít). K 30.11.2011 bylo odesláno z prostředí SK ČR 7528 objednávek MVS (statistika k MVS : <http://www.caslin.cz/spoluprace/sluzby/statistiky/statistika-o-vyuzivani-mvs-v-prostredi-souborneho-katalogu-cr>).

V rámci verifikace údajů o odběrech seriálů zpracovaných v rámci retrokonverze Retrospektivního katalogu zahraničních periodik bylo obesláno 88 knihoven dopisem s žádostí o ověření zaslaných soupisů seriálů. Do konce roku se vrátily podklady ze 42 knihoven. V bázi Souborného katalogu ČR bylo provedeno 3959 úprav (z toho 1088 odpisů, 1381 změna odběrů a u 1490 záznamů /z 1586 kontrolovaných vůči ISSN registru/ byly doplněny údaje o letech vydávání. Ve verifikaci odběrů seriálů bude správce SK ČR pokračovat i v roce 2012.

Stejně jako v předcházejících letech byl i v roce 2011 kladen velký důraz na propagaci SK ČR. Cílem bylo rozšířit počet knihoven, které budou SK ČR nejen pravidelně využívat, ale které také budou do SK ČR přispívat svými záznamy, a získat další knihovny pro využívání interaktivního formuláře pro on-line aktualizaci údajů v SK ČR. Během roku 2011 začalo do SK ČR přispívat dalších 41 knihoven + další knihovny přispívání do SK ČR testují – jejich seznam je uveden v příloze. Na využívání interaktivního formuláře byli v roce 2011 proškoleni pracovníci dalších 20 českých knihoven. Celkový počet knihoven spolupracujících tímto způsobem se SK ČR v roce 2011 byl 295. Prostřednictvím formuláře bylo v roce 2011 aktualizováno 57.839 záznamů. Během roku 2011 byla knihovníkům systematicky nabízena možnost on-line aktualizace dat i v bázi Adresář knihoven a informačních institucí v ČR pomocí interaktivního formuláře. Tuto možnost využilo 1705 knihoven (759 veřejných a 946 odborných knihoven). Celkově má možnost tuto službu využít 1941 knihoven (939 veřejných a 1021 odborných). Byla vytištěna anglická verze propagačních letáků o SK ČR.

Ve spolupráci s Národním technickým muzeem (které bezplatně zapůjčilo sál) proběhlo v květnu 2011 pro účastníky SK ČR školení AACR2, tentokrát zaměřené na staré tisky, kterého se zúčastnilo více než 70 knihovníků. Pro účastníky SK ČR byl uspořádán 6.12.2011 odborný seminář o Souborném katalogu ČR, kterého se zúčastnilo 187 knihovníků z přispívajících institucí. (Prezentace jsou dostupné na: <http://www.CASLIN.cz/pro-uzivatele/folder.2006-09-19.5764354832/rok-2011/>).

V roce 2011 nebyly uskutečněny žádné přesuny mezi položkami.